

El resultat global: una aproximació de la informació comptable a la realitat dels mercats

NURIA ARIMANY
Universitat de Vic

SOLEDAD MOYA
EADA

NEUS ORGAZ
Universitat Oberta de Catalunya

Data de recepció: 15/12/12
Data d'acceptació: 8/03/13

RESUM

Un element nou que incorporen els comptes anuals és el resultat global, com a nou concepte de resultat (que incorpora el tradicional resultat net més o menys els ajustos en patrimoni net) en sintonia amb la realitat dels mercats. En el nostre treball analitzem si la informació derivada del resultat global, en el període 2009-2011 per a les empreses de l'IBEX 35, afegeix més poder informatiu a l'anàlisi dels estats financers i especialment a les rendibilitats com a indicadors de la realitat dels mercats.

PARAULES CLAU

Resultat global, resultat net, rendibilitat financera, rendibilitat econòmica.

ABSTRACT

A novel element incorporating the annual accounts is the comprehensive income, a new concept of result (incorporating traditional net income plus or minus adjustments in equity) in line with the market reality. In our work we analyze whether the information derived from the comprehensive income, in the period 2009-2011 for the IBEX 35, adds more information to the analysis of financial statements and especially yields as indicators of market reality.

KEYWORDS

Comprehensive Income, Net Income, Return on Equity (ROE), Return on Assets (ROA).

1. Introducció

La globalització de l'activitat econòmica i financera ha fomentat la necessitat d'un llenguatge comú comptable en la presentació dels estats financers. A aquest efecte la Unió Europea (UE) amb el reglament 1606/2002 del Parlament Europeu va disposar que a partir de l'exercici 2005 les empreses cotitzades que haguessin de presentar comptes consolidats seguissin les normes internacionals de comptabilitat (NIC)¹². Per tant, les empreses de l'IBEX presenten els seus estats consolidats en sintonia amb el que pautava la NIC 1: *Presentació d'estats financers*.

Un dels elements nous que s'incorporen als comptes anuals és el de resultat global (suma del resultat net de l'exercici més o menys ajustos en patrimoni net), ja que la normativa comptable avala un model més connectat amb la realitat dels mercats, a pesar que la premsa especialitzada en negocis o les webs de les corporacions o les borses no donen massa referències al resultat global i sí en canvi al resultat net (Sousa i Carro, 2009b).

El concepte de resultat global (*comprehensive income*) arrenca de la normativa del FASB (*Financial Accounting Standard Board*) en 1980 i se n'exigeix la revelació per part de les empreses a partir de l'exercici 1997

12. Inici d'un procés cap a l'adopció global de les NIIF (llenguatge financer per més de dos terços dels països que componen el G20) per millorar la comparabilitat i transparència de la informació financera.

(SFAS 130) amb tres possibles formats de presentació del rendiment aconseguit (o renda global):

1. Estat de Resultats Globals¹³ (ERG).
2. Compte de Pèrdues i Guanys Expandida¹⁴.
3. Estat de Canvis en el Patrimoni Net (ECPN).

Encara que la mateixa normativa incentiva a presentar el resultat global seguint el primer o segon format, es presenta la tercera opció per l'hàbit de les empreses americanes de presentar el resultat global en l'ECPN (encara que això li resti transparència, Sousa 2009a, Zorio i Pastor 2012).

Posteriorment a la normativa pionera del FASB, la normativa de l'IASB (*International Accounting Standards Board*) tracta el resultat global a la NIC 1 (1997) adoptada per la UE el 2003, i el presenta inicialment a l'ECPN. Però la NIC 1 es va revisar el 2007, arran del projecte comú FASB/IASB per apropar posicions entre tots dos organismes i millorar l'elaboració i presentació de la informació sobre resultats, especialment del resultat global; i a la citada NIC 1(2007) es detallen els estats financers que han de formular les empreses¹⁵ i entre aquests estats apareix l'Estat de Resultats Globals (ERG) amb autonomia pròpia, que substitueix el compte de pèrdues i guanys.

L'ERG és un document autònom específic per revelar el resultat global (com a resultat que recull totes les variacions del patrimoni net que es produeixen per l'activitat de l'empresa i no per les operacions amb els socis); i la normativa internacional dóna dues opcions per presentar l'ERG:

1. Un únic estat: Estat de Resultats Globals (ERG).
2. Dos estats: Compte de Pèrdues i Guanys i Estat de Resultats Globals.

De manera que les empreses ja no poden optar per informar del resultat global en l'ECPN.

La NIC 1 (2007) va entrar en vigor a partir de l'exercici 2009 i per tant

13. Un només estat financer que reuneix el compte de pèrdues i guanys i els altres components del resultat global.

14. Afegir al compte de Pèrdues i Guanys tradicional l'Estat d'Ingressos i Despeses Reconegudes.

15. Estat de la situació financera, Estat de resultats globals, Estat de canvis en el patrimoni net, Estat de Fluxos d'efectiu i Notes.

les empreses que cotitzen i consoliden han de seguir l'esmentada NIC 1 (2007), és a dir, les empreses de l'IBEX 35 segueixen aquesta normativa en presentar el resultat global.

D'una altra part, s'ha de tenir present que el 2010 el projecte comú IASB/FASB va sotmetre a discussió el document el *Statement of Comprehensive Income* i després dels comentaris a l'esborrany rebuts, l'IASB va publicar unes millores a la NIC 1 el 2011, ratificant les dues opcions de presentació de l'ERG, sense indicar expressament els components de l'altre resultat global (components compresos entre el resultat global i el resultat net), per la qual cosa encara que en l'àmbit internacional hi ha una consciència unànime d'adoptar el Resultat Global (RG), segueix el debat entre partides i formats.

L'objectiu del nostre treball és analitzar la informació relativa al resultat global presentada per les empreses de l'IBEX 35 per al període 2009-2011 amb la finalitat d'avaluar la incidència que té tant a nivell de presentació i desglossament com pel seu impacte en els indicadors financers de rendibilitat. En definitiva ens plantejem si amb el resultat global afegim més poder informatiu a l'anàlisi dels estats financers i per tant si aquest sistema d'informació s'aproxima més a la realitat dels mercats.

L'estudi que presentem respon a una anàlisi empírica descriptiva en el qual tractem diferents variables que incideixen directament en el resultat global, amb especial interès en l'efecte que produeix el resultat global en les rendibilitats financeres i econòmiques respecte a les mateixes rendibilitats calculades amb el resultat net.

2. Elements que configuren el resultat global

Una primera definició del resultat global (*comprehensive income*) és la que dona el FASB (SFAC, 3): «*Canvis en el patrimoni net d'una empresa de negocis durant un període, que tenen el seu origen en transaccions no relacionades amb operacions amb la propietat*».

Igualment l'IASB en la NIC 1(2007) defineix el resultat global com: «*el que recull totes les variacions en el patrimoni net derivades de l'activitat de l'empresa i no per les transaccions amb els propietaris*».

És a dir, en les dues definicions subjeu la definició de resultat global com tot el rendiment d'una empresa: els ingressos i despeses que procedeixen del compte de pèrdues i guanys i els altres components del resultat global (ingressos i despeses que s'imputen a patrimoni net i es transfereixen posteriorment a resultats).

En estudis precedents s'ha pogut comprovar que majoritàriament les empreses de l'IBEX 35 han presentat el resultat global en l'estat autònom que denominen Estat de **Resultats Globals** (ERG) a partir de l'exercici 2009 (Zorio i Pastor 2012), amb la deguda lògica de reflectir tot el rendiment de l'empresa en un sol estat.

Els elements que configuren el resultat global en els estats financers consolidats parteixen del resultat net consolidat i afegeixen l'altre resultat global (resultats imputats directament contra patrimoni i transferències al compte de resultats) per finalment agregar-los i arribar al resultat global (que es diferencia entre l'atribuït a la societat dominant i a les participacions no dominants).

Els components que s'afegeixen al resultat net per configurar el resultat global inclouen, entre altres, partides com els ajustos en determinades inversions financeres, les diferències de conversió en moneda estrangera o la valoració d'immobilitzats materials i intangibles a valor raonable.

3. Treballs previs referits al comprehensive income

Existeixen diferents treballs en la literatura referits al resultat global a nivell internacional i nacional. Una part important fan referència a la presentació del resultat global i en la majoria es constata que el resultat global es presenta en l'Estat de Canvis del Patrimoni Net (Campbell *et al.* 1999; Bhamornsiri i Wiggins 2001; Pandit i Phillips 2004 i Pandit *et al.* 2006). A nivell nacional també trobem treballs (Sousa 2008) que constaten la preferència per revelar el resultat global en l'Estat de Canvis del Patrimoni Net (ECPN). La presentació en l'ECPN deriva tant de l'hàbit de presentació adquirit per les empreses, com de la intenció de no revelar d'una forma clara (en un document autònom) aquest resultat global tan volàtil.

Troblem també treballs en la literatura que assenyalen que en presentar el resultat global en l'Estat de Resultats Globals (ERG) es reflecteix de forma més clara el resultat empresarial, de manera que no és tan manipulable (Hunton *et al.* 2006; Maines i MacDaniel, 2000).

Quant a la rellevància del resultat global respecte al resultat net, hi ha autors que es pronuncien a favor del resultat global (Shipper i Vincent, 2003, Arimany *et al.*, 2011) mentre que altres ho fan a favor del resultat net (Skinner, 1999). El que es percep clarament és que la rellevància de tots dos resultats varia segons la naturalesa metodològica dels estudis (models de preu, models de rendibilitat), els períodes analitzats i els paï-

sos contrastats; i es detecta que els estudis de l'àmbit comptable europeu continental no presenten diferències significatives entre el resultat net i el global en explicar el preu o rendibilitat de l'empresa (encara que en alguns casos el resultat net té més poder explicatiu) (Hüfner i Möller, 2002; Giner i Marró 2011; Goncharov i Hodgson, 2011). D'una altra part hi ha autors (Kanagaretnam *et al.* 2009) en l'àmbit d'empreses canadenques que assenyalen que el resultat global explica millor tant preus com a rendibilitat.

Quant als components del resultat global i la seva rellevància valorativa, tampoc els resultats no són concloents, però sí que és ressaltable que un dels elements més estudiat són les diferències de conversió i respecte a aquest hi ha autors que indiquen que afegeixen poder explicatiu en afegir-los al resultat net, segons models de rendibilitat (Biddle i Choy, 2006; Kubota *et al.* 2006; Chambers *et al.* 2007; Mitra i Hossain, 2009), encara que altres treballs no troben aquesta evidència (Goncharov i Hodgson 2011; Kanagaretnam *et al.* 2009). En general, ni les cobertures de fluxos d'efectiu, ni les revaloracions d'immobilitzat, incrementen el poder explicatiu del resultat, però sí que ho fan els resultats de les inversions financeres o els ajustos per pensions.

Malgrat tots els estudis previs dedicats a l'estudi del resultat global, no n'hem trobat cap de referit a l'impacte d'aquesta variable en la rendibilitat de les empreses, tot i que aquesta és una de les dimensions més rellevants en l'anàlisi empresarial. Estudis previs com els de Sousa (2007, 2009a, 2009b) sí que afirmen que el resultat global augmenta la qualitat de la informació financera, però sense fer-ne una valoració de l'impacte en la dimensió rendibilitat. És per això que, amb el nostre estudi, pretenem aportar llum sobre el paper que juga el resultat global en l'anàlisi de les empreses i per tant, en la seva valoració respecte al mercat.

4. Estudi descriptiu

La mostra d'estudi es correspon a les empreses de l'IBEX 35 per al període 2009-2011. Hem considerat 2009 com el primer any del nostre estudi a causa que és el primer exercici en què les empreses de l'IBEX 35 han de presentar els estats consolidats segons la NIC 1 revisada el 2007.

Per a aquest període i cadascuna de les empreses de l'IBEX 35, efectuem una selecció de les variables que ens puguin ajudar a analitzar l'impacte en la rendibilitat del resultat global i dels seus diferents compo-

nents. Per a això mesurem la diferència entre el resultat net i global, la dimensió dels components d'aquest resultat global, la rendibilitat financera calculada sobre la base del resultat net i sobre la base del resultat global i la rendibilitat econòmica calculada també sobre la base del resultat net i global i la relació entre resultat global i resultat net. A més, recollim variables comptables addicionals com el total actiu, el seu logaritme neperià (que ens mesura la grandària de l'empresa) i el patrimoni net. Amb tot pretenem valorar la necessitat que totes les empreses presentin el nou concepte de resultat, la volatilitat del resultat global respecte al resultat net, els components més destacats del resultat global, la incidència de la capitalització empresarial en el període analitzat i la incidència del resultat global en la rendibilitat financera i econòmica, respecte al seu càlcul amb el resultat net.

En l'exercici 2009 i 2010 no hem disposat de tota la informació de les empreses de l'IBEX 35. En concret, la informació de quatre empreses (Arcelormittal, Dia, Bankia i International Airlines) no apareix recollida en l'estudi dels dos exercicis, per la qual cosa treballem amb 31 observacions.

Per als exercicis 2009 i 2010 els estadístics descriptius de les variables que es consideren en aquest estudi, expressats en milions d'euros, són els següents:

	N	Mínim	Màxim	Mitja	Desviació típica
Actiu	31	734	1.110.529	83.911	213.381
Ln actiu	31	20,41	27,74	23,7662	1,646
Resultat net	31	-499	9.412	1.477	2.385
Resultat global	31	-493	14.963	1.828	3.246
Diferència entre RG i RN	31	-720	5.551	351	1.083
Patrimoni net	31	-278	73.870	8.858	14.773
Diferència conv. moneda extr.	29	-428	5.915	375	1.150
Canvis VR AFDV	25	-314	1.524	242	492
Canvis VR ANC mant. venda	1	-37	-37	-37	-
Cobertures	27	-1.098	690	-66	310
Beneficis i pèrdues actuàries	9	-262	30	-55	101
Entitats val. mét. participació	11	-88	148	14	58

Altres moviments	10	-544	377	-27	247
Efecte impositiu	30	-631	212	-58	177
RN/PN	31	-,980	2,298	,196	,459
RG/PN	31	-,940	2,870	,244	,545
BAIL/Actiu	31	-,066	,159	,036	,039
RG/Actiu	31	-,059	,153	,041	,039
RG/RN	31	,701	2,072	1,194	,341

Figura 1. Estadístics descriptius 2009 (milions d'euros)

	N	Mínim	Màxim	Mitja	Desviació típica
Actiu	31	1.889	1.217.501	91.185	231.465
ln actiu	31	21	28	23,92	1,560
Resultat net	31	37	10.072	1.718	2.681
Resultat global	31	14	10.745	1.768	2.882
Diferència entre RG i RN	31	-2.560	1.643	51	639
Patrimoni net	31	341	80.915	10.778	16.674
Diferència conv. moneda extr.	28	0,124	5.704	474	1.090
Canvis VR AFDV	22	-2.719	141	-413	762
Cobertures	27	-2.136	79	-126	424
Beneficis i pèrdues actuàrials	11	-219	14	-33	69
Entitats val. mét. participació	10	-103	228	22	87
Altres moviments	9	-161	858	70	302
Efecte impositiu	30	-121	794	66	162
RN/PN	31	,027	,344	,158	,094
RG/PN	31	,002	,367	,169	,104
BAIL/Actiu	31	,003	,177	,035	,035
RG/Actiu	31	,0001	,184	,040	,038
RG/RN	31	,036	2,611	1,104	,487

Figura 2. Estadístics descriptius 2010 (milions d'euros).

Els estadístics de l'exercici 2009 i 2010, ens permeten apreciar que la mitjana del resultat global supera el resultat net i utilitzant el coeficient de variació de Pearson en tots dos exercicis podem indicar que la mitjana del resultat global és més dispersa que la del resultat net. Per tant, el resultat global és més dispers. Respecte als components del resultat global, la mitjana més elevada correspon a les diferències de conversió en moneda estrangera (component que apareix en un 83% de les empreses de la mostra el 2009 i en un 80% el 2010), la qual cosa justificaria l'haver estat un dels components més estudiats en treballs previs sobre resultat global. Addicionalment, dues partides que intervenen en la configuració del resultat global amb regularitat són: els canvis a valor raonable d'actius financers disponibles per a la venda (AFDV) i les cobertures (25 i 27 observacions el 2009 i 22 i 27 observacions el 2010). És interessant destacar com cap empresa de l'IBEX 35 revaloritza l'immobilitzat i solament una empresa aplica el valor raonable als actius no corrents mantinguts per a la venda.

Quant a la presentació del resultat global, un 51,4% de les empreses presenta el *comprehensive income* en l'Estat de Resultats Globals, especialment les empreses del sector de materials bàsics, indústria i construcció segons la classificació sectorial de la borsa de Madrid. Per tant, podem afirmar que les empreses de l'IBEX segueixen majoritàriament la presentació més avalada per la normativa internacional.

Per a l'exercici 2011, hem obtingut informació de 34 empreses de la mostra (excepte Arcelormittal) i els estadístics descriptius de les variables que es consideren en aquest estudi, avalen les consideracions que acabem d'apuntar:

	N	Mínim	Màxim	Mitja	Desviació típica
Actiu	34	1.959	1.251.526	101.951	234.355
ln actiu	34	21	28	24,02	1,594
Resultat net	34	-2.977	6.187	1.049	1.928
Resultat global	34	-3.680	4.413	668	1.463
Diferència entre RG i RN	34	-4.288	453	-381	899
Patrimoni net	34	105	82.859	10.836	16.454
Diferència conv. moneda extr.	31	-2.824	530	-159	592
Canvis VR AFDV	22	-1.240	344	-206	400

Canvis VR ANC mant. venda	2	-14	13	-0,39	19
Cobertures	30	-711	110	-89	184
Beneficis i pèrdues actuàrials	13	-240	240	-15	103
Entitats val. mét. participació	12	-256	204	-33	119
Altres moviments	10	-418	248	-16	182
Efecte impositiu	33	-84	464	66	126
RN/PN	34	-629	902	136	232
RG/PN	34	-548	876	104	229
BAII/Actiu	34	-096	178	0289	044
RG/Actiu	34	-084	185	0255	045
RG/RN	34	-49,89	2,80	-7,01	8,710

Figura 3. Estadístics descriptius 2011 (milions d'euros).

En concret, en aquest exercici 2011 els estadístics ens permeten apreciar que la mitjana del resultat global és inferior al net i per tant el resultat global és més volàtil (segurament perquè captura més ràpidament la realitat dels mercats) i reflecteix la segona recessió econòmica des de l'inici de la crisi (per la baixada continuada del PIB). Respecte als components del resultat global, la majoria tenen signe negatiu, per la inèrcia de l'actual crisi, i l'efecte impositiu és més gran (tal com reflecteix la mitjana). Igual que en exercicis anteriors, no es presenten revaloracions en l'immobilitzat, i només en dues observacions hi ha canvis de valor en actius no corrents mantinguts per a la venda. Les cobertures i diferències en moneda estrangera són els principals components observats en el resultat global.

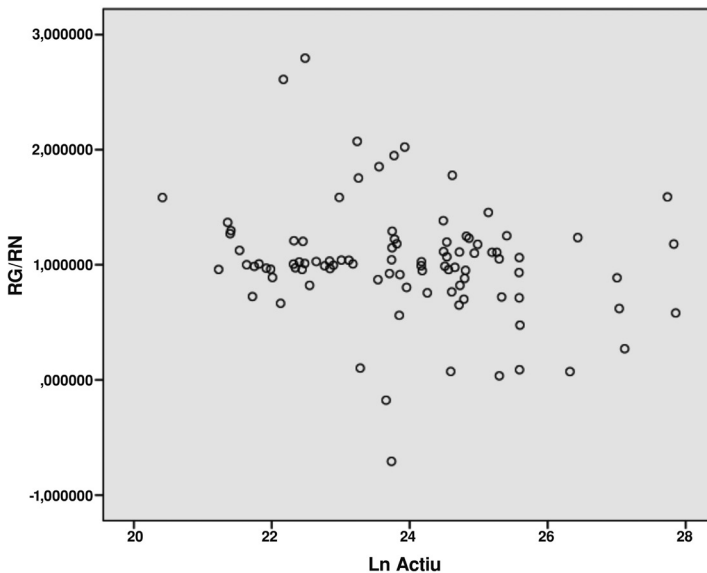
Respecte al seguiment de la NIC 1 (2007), quant a la presentació del resultat global, un 57,1% de les empreses presenta el *comprehensive income* en l'Estat de Resultats Globals, especialment per a les empreses del sector de materials bàsics, indústria i construcció, per tant evoluciona favorablement la presentació del resultat global en l'ERG (amb un increment del 11% respecte a l'exercici anterior).

Així doncs, en el període analitzat les empreses han experimentat un decrement en les mitjanes del resultat net d'un 28,97% i del resultat global del 63,45%, és a dir, el resultat global captura la realitat del mercat de manera més ràpida, encara que aquesta disminució del resultat no s'ha traduït en una descapitalització de les empreses ja que els patrimonis de les empreses de l'IBEX han evolucionat favorablement (increment mitjà del 22,33%)

en aquest període 2009-2010. Aquesta informació l'hem pogut comprovar gràcies a les notes de la memòria de les esmentades empreses ja que el balanç red denominat com a Estat de la Situació Financiera¹⁶, a l'encalç de la NIC 1 (2007), no recull el detall de les partides que configuren el patrimoni net en un 87% dels casos.

Per argumentar el fet que totes les empreses, independentment de la seva grandària, han de presentar l'Estat de Resultats Globals, realitzem una prova no paramètrica, de correlació entre la grandària de l'empresa i el quocient entre resultat global i resultat net. En aquest cas, treballem amb els estadístics descriptius dels tres exercicis conjuntament, és a dir, recollim 96 observacions i presentem el gràfic de dispersió global, juntament amb els resultats de la prova. Els resultats ens mostren que no podem establir cap relació entre grandària i pes relatiu del resultat global. Per això és convenient que siguin totes les empreses les que informin sobre el resultat global tal com disposa la normativa internacional.

GRÀFIC DE DISPERSIÓ

16. La redenominació del balanç com a Estat de la situació financera és seguit per un 31% de les empreses de l'IBEX 35.

RG/RN	
Correlació Pearson	-0,017
Significació bilateral	0,867
N	96

Figura 4. Prova no paramètrica grandària i RG/RN.

Seguint amb l'estudi descriptiu presentem a continuació l'impacte del resultat global enfront del resultat net per valorar l'estabilitat del resultat en el període analitzat.

En concret, la informació obtinguda dels descriptius ens permet realitzar una sèrie de gràfics mitjançant els quals observem l'evolució del resultat net i del resultat global; és a dir, l'estabilitat del benefici de les diferents empreses de l'IBEX 35 durant el període 2009-2011.

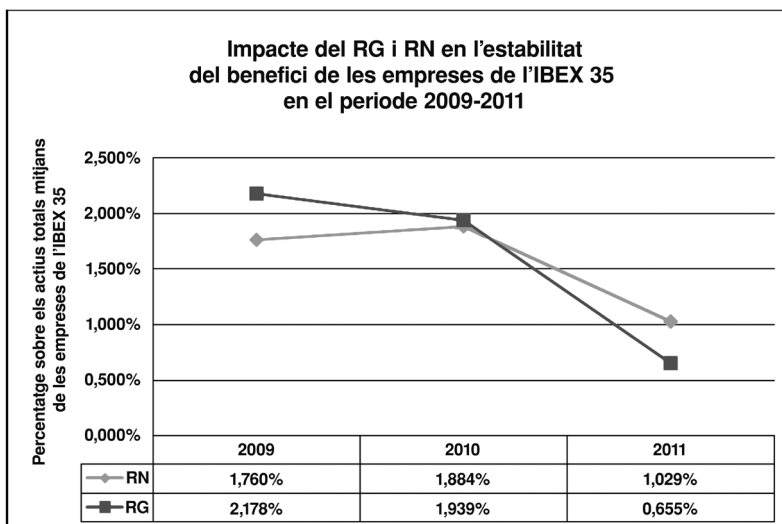

Figura 5. Impacte del RG i RN en l'estabilitat del benefici de les empreses de l'IBEX 35.

La figura 5 ens informa sobre el percentatge de l'actiu mitjà de les empreses de l'IBEX 35 que equival al valor del resultat net i del resultat global i com aquests van evolucionant al llarg del temps. El gràfic ens permet observar la volatilitat del resultat global respecte al resultat net. En concret, el percentatge del resultat global i del resultat net han traçat un mateix recorregut durant el transcurs del temps, però el resultat net mitjà tenia l'any 2009 un percentatge de l'1,76% sobre el valor mitjà de l'actiu de les empreses, xifra que s'ha vist disminuïda fins a arribar a un percentatge de l'1,029% el 2011. Aquest descens es deu a la gran reducció del BAI de les empreses.

D'altra banda, és important destacar que hi ha hagut una gran reducció del RG mitjà, resultat que engloba els resultats nets de l'exercici i els ingressos i despeses reconegudes en el patrimoni net. La disminució del percentatge, que ha passat de ser del 2,178% al 0,655% ha estat causada per la reducció del resultat net mitjà i pels diversos ingressos i despeses obtinguts a partir de les cobertures, la diferència de conversió de la moneda estrangera i canvis en el valor raonable dels actius financers mantinguts per a la venda.

Per tant, com a conclusió, podem dir que a causa de la crisi sistemàtica actual, les empreses han vist reduït el seu benefici, sobretot durant l'any 2011 per les repetides recessions econòmiques. No obstant això, s'ha de tenir en compte que encara que probablement totes les 35 empreses no surten perjudicades per igual, la gran majoria presenten aquesta situació ja que utilitzen els valors mitjans de totes les empreses de l'IBEX 35. D'una altra part, tenir present que el resultat global reflecteix més clarament l'impacte del mercat i les seves variacions i per tant és més representatiu de la imatge fidel objectiu del nostre marc conceptual.

Igual que el gràfic 1, el gràfic 2 de l'estudi ens mostra l'evolució del Resultat Global (RG) i del Resultat Net (RN) mitjans, però aquesta vegada hem afegit les diferents partides que engloben el resultat global.

Com a observacions més importants podríem dir que una de les partides del RG que suposa una proporció major de l'actiu és la diferència de conversió de moneda estrangera, partida que ha disminuït notablement durant l'any 2011, possiblement per l'efecte de les exportacions presents en la majoria d'empreses de l'IBEX a causa de la seva internacionalització.

També podem observar que els altres moviments han mantingut un valor constant durant el període, i han significat una proporció del 0,1% de l'actiu.

No obstant això, la partida canvis del valor raonable dels actius financers disponibles per a la venda ha decremuntat al llarg de l'any 2010, encara que el 2011 s'ha recuperat lleument.

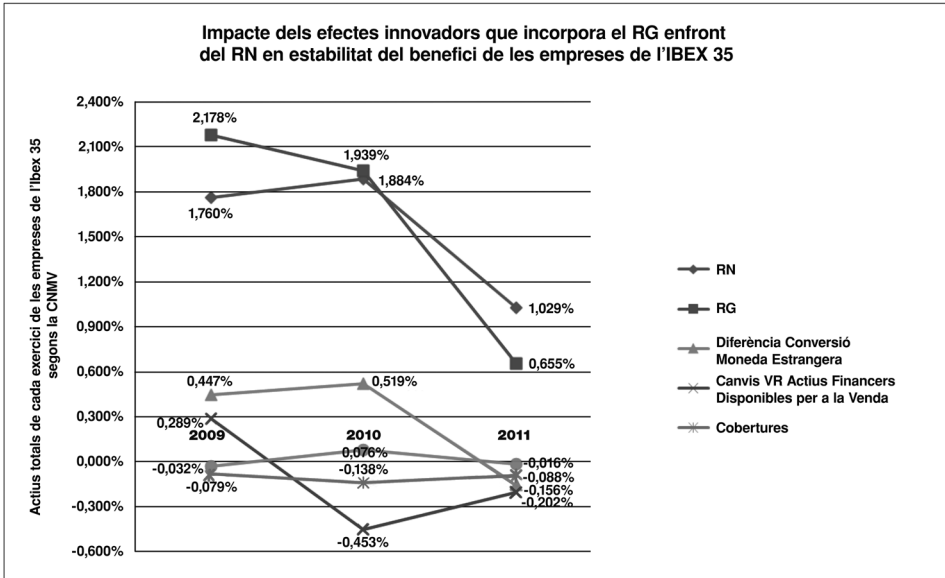

Figura 6. Impacte de les partides que incorpora el resultat global enfront del resultat net.

A continuació, reflectim en un tercer gràfic l'evolució del valor mitjà de les rendibilitats tant financeres com econòmiques de les empreses de l'IBEX 35 al llarg del període comprès entre els anys 2009 i 2011, primer utilitzant per al càlcul de les rendibilitats¹⁷ el resultat net i posteriorment el resultat global, ja que en apostar la NIC 1 (2007) pel resultat global s'haurà d'incorporar aquest resultat a les ràtios esmentades.

RENTABILITAT FINANCERA		RENTABILITAT ECONÒMICA	
Resultat net	Resultat global	BAll	Resultat global
Patrimoni net	Patrimoni net	Total actiu	Total actiu

17. L'anàlisi de ràtios ens permet una anàlisi de la *performance* financera de les empreses (Platikanova, 2005).

Tal com es pot observar, igual que en els dos gràfics anteriors, les rendibilitats han sofert una disminució del percentatge mitjà al llarg dels tres anys encara que s'ha de destacar la volatilitat derivada del resultat global per reflectir la realitat dels mercats que afecta en major mesura la rendibilitat financera.

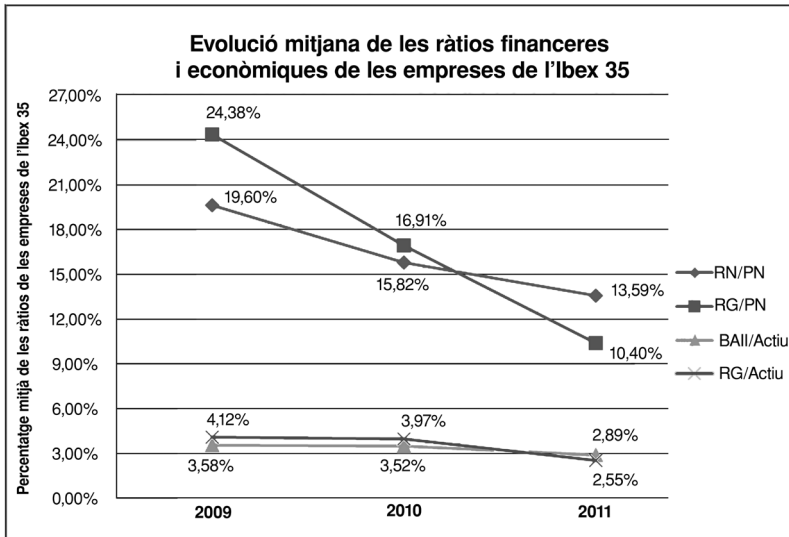

Figura 7. Evolució mitjana de les rendibilitats financeres i econòmiques.

La rendibilitat financera és un indicador financer fonamental que ens mesura el benefici generat en relació a la inversió que han realitzat els propietaris de l'empresa. Per tant, el benefici generat ha de ser representat per la renda global.

Les rendibilitats financeres han sofert una disminució més forta a diferència de les rendibilitats econòmiques, que s'han mantingut prop del 3% durant els tres exercicis.

Al seu torn, la rendibilitat financera que relaciona el resultat net i el patrimoni net, ha passat de tenir un valor del 19,6% al 13,59%. Paral·lelament, i amb més intensitat, la rendibilitat financera que relaciona el resultat global entre el patrimoni net ha sofert un descens que fa que les seves xifres passin del 24,38% al 10,40%.

En conclusió, podem dir que durant l'any 2011 s'ha produït la màxima

disminució tant de les ràtios en termes mitjans, com del resultat global i les partides que aquest incorpora. Així doncs, detectem que el resultat que ha sofert un descens més profund ha estat el resultat global enfront del resultat net afectant decisivament la rendibilitat financera calculada segons la renda global.

Amb tot, és important tenir present que el resultat global integra tots els canvis en el patrimoni net que no tenen relació amb operacions amb els propietaris, la qual cosa suposa l'impacte més directe del mercat en el rendiment empresarial (especialment per a les variacions en el tipus de canvi i en el valor raonable). Tal com assenyala Souza, 2009, el resultat global s'allunya del tradicional resultat net del segle XX, la qual cosa suposa un canvi de mentalitat pel que fa a la *performance empresarial* per prendre decisions basades en aquests referents.

Amb aquests canvis en la concepció del resultat, un dels components fonamentals del resultat global són les diferències de conversió en moneda estrangera, així com els canvis en el valor raonable dels AFDV, molt presents en la mostra analitzada per tractar-se d'empreses de l'IBEX 35 majoritàriament internacionalitzades.

En aquestes empreses, el resultat global és més volàtil i connecta amb els mercats d'una manera més directa que el resultat net. Per tant, els reguladors han de tenir present aquesta realitat i pensar en l'adaptació del Pla General Comptable 2007 (que actualment segueix la NIC 1 2003) per estar en sintonia amb la normativa internacional amb caràcter d'urgència i revelar el resultat global en un document comptable autònom.

Encara que el nostre estudi correspon a un període temporal reduït (2009-2011), ja que des del 2009 les empreses de l'IBEX 35 presenten els comptes anuals consolidats segons la NIC 1 (2007), ens indica que el *comprehensive income* presenta marcades diferències amb el *net income* (resultat net), causades per les diferències de conversió en moneda estrangera així com als canvis en el valor raonable dels actius financers disponibles per a la venda.

Finalment ressaltar que l'acostament de la comptabilitat a la realitat dels mercats passa per apostar decididament pel resultat global, canviant la mentalitat arrelada al resultat net. L'IASB atorga una gran rellevància al resultat global i segurament després de la revisió de la NIC 1 (2007) seguiran altres revisions de la normativa internacional com la de la NIC 33 *Beneficis per acció* per al càlcul del benefici per acció utilitzant el resultat global.

5. Conclusions

Finalment, després de realitzar aquest estudi presentem les següents conclusions:

1. En el període analitzat, el resultat global és més dispers que el resultat net. Per tant, aquest nou concepte de resultat, que reflecteix la renda global, és més proper a la realitat dels mercats.
2. Dels components del resultat global, les *diferències de conversió* són la partida més destacada (amb major proporció de l'actiu), i aquesta partida sofreix un notable descens el 2011. Li segueix la partida que reflecteix els *canvis de valor en els actius financers disponibles per a la venda* (que disminueix el 2010 i incrementa lleument el 2011). Les restants partides de «l'altre resultat global» no presenten diferències rellevants (0,1% de l'actiu durant el període analitzat).
3. Dos indicadors especialment importants de la salut financera de les empreses, seguint l'anàlisi del resultat, són la rendibilitat financera i econòmica; i en l'estudi hem detectat que quan la rendibilitat financera es calcula utilitzant el resultat global, la rendibilitat reflecteix més fidelment la realitat del mercat, per la qual cosa l'anàlisi de resultats ha de comptar amb la renda global.
4. El resultat global és un nou concepte de resultat que, independentment de la grandària de l'empresa, ha de ser reflectit per totes les empreses en sintonia amb la normativa internacional.
5. Quant a la presentació del resultat global, les empreses de la mostra progressivament van incorporant l'Estat de Resultats Globals per reflectir la renda global com disposa la NIC 1 (2007), la qual cosa indica que en un futur proper les empreses individuals hauran d'adoptar també aquest format de presentació allunyant-se de la presentació que exigeix el PGC07 (que segueix NIC 1 2003).
6. La situació de crisi en el període analitzat és més perceptible des del concepte de resultat global, ja que és un reflex més fidel de la realitat dels mercats i engloba també el resultat net aconseguit per les empreses.

Referències Bibliogràfiques

- ARIMANY, N; MOYA, S.; RODRÍGUEZ, G. (2011) «Rellevància valorativa del resultat global i els seus components enfront del resultat net», *Revista de Comptabilitat*, 14 (2).
- BHAMORNNSIRI, S. i WIGGINS C., (2001) «Comprehensive income disclosures», *The CPA Journal*, octubre.
- BIDDLE, G.C. i CHOI, J.H., (2006) «Is comprehensive income useful?», *Journal of Contemporary Accounting and Economics*, 2.
- CHAMBERS, D.; LINSMEIER, T.; SHAKESPEARE, C. i SOUGIANIS, T. (2007) «An evaluation of SFAS n.130 comprehensive income disclosures», *Review of Accounting Studies*, 12 (4).
- CAMPBELL, L., CRAWFORD, D. i FRANZ, D.R. (1999) «How companies are complying the comprehensive income disclosure requirements», *Ohio CPA Journal*, 1T.
- CARRO ARANA, M. i SOUSA, F. (2009 a) «El debate internacional sobre la presentación del Comprehensive Income», *Partida Doble*, 216, pàg. 20-33.
- CARRO, M.; SPUSA, F. (2009 b) «Impacto del CI frente al NI en la estabilidad del beneficio del BSCH y BBVA según US GAAP (1998-2007)», *Universia Business Review*, primer trimestre 2009.
- GARCIA BENAOU, M.A.; ZORIO, A. (2002) «El camino hacia el valor razonable», *Revista de Contabilidad*, 5 (9).
- GINER, B. i PARDO, F. (2011) «La relevancia valorativa del resultado global frente al resultado neto: una perspectiva europea», *Revista Española de Financiación y Contabilidad*, 150.
- GONCHAROV, I. i HODGSON, A. (2011) «Measuring and reporting income in Europe», *Journal on International Accounting Research*, 10.
- HÜFNER, B. i MÖLLER, H.P. (2002) «Valuation of German stocks: are DVFA/SG earnings?», *Schmalenbach Business Review*, 1.
- HUNTON, J.E.; LIBBY, R. i MAZZA, C.L. (2006) «Financial reporting transparency and earnings management», *The Accounting Review*, 81.
- KANAGARETNAM, K.; MATHIEU, R.; SHEHATA, M. (2009) «Usefulness of comprehensive income reporting in Canada», *Journal Accounting: Public Policy*, 28.
- KUBOTA, K.; SUDA, K.; TAKEARA, H. (2011) «Information Content of other comprehensive income and net income: Evidence for Japanese firms», *Asia-Pacific Journal of Accounting and Economics*.
- MITRA, S. i HOSSAIN, M. (2009) «Value-relevance of pensions transition adjustments and other comprehensive income components in the

- adoption year of SFAS n.158», *Review of Quantative Financial Accounting*, 33.
- MAINES, L. A. i McDANIEL, L.S (2000) «Effects of comprehensive income characteristics on nonprofessional investors judgements: The role of financial-statement presentation format», *The Accounting Review*, 75(2).
- PANDIT, G,M i PHILIPS, J.J. (2004) «Comprehensive Income: Reporting Preferences of public companies», *The CPA Journal*.
- PANDIT, G,M; RUBENFIELD, A. i PHILIPS, J.J. (2006) «Current Nasdaq Corportion methods of reporting comprehensive income», *Mid-American Journal of Business*, 21(1).
- PLATIKANOVA, P. (2005) «L'anàlisi economicofinancer: Estat de l'art», *Revista de Comptabilitat i Direcció*, Vol 2.
- SCHIPPER,K. i VINCENT, I. (2003) «Earnings quality», *Accounting Horizons Supplement*, 17.
- SKINNER, J. (1999) «How well does net income mesure firm performance? A discussion of two studies», *Journal of Accounting and Economics*, 26.
- SOUSA, F. (2007) «El RG en el ámbito de la información financiera internacional: marco conceptual, análisis comparado de normas y un estudio empírico para grupos europeos cotizados en NYSE y Nasdaq». Tesis Doctoral. Universidad de Cantabria.
- SOUSA, F. (2008) «Impacto del CI frente al NI en los grupos empresariales españoles cotizados en la Bolsa de Madrid», *Revista de Contabilidad y Tributación*, pàg. 309.
- SOUSA, F. (2009 a) «Hacia el ocaso de la cuenta de Pérdidas y Ganancias tradicional», *Partida Doble*, pàg. 206.
- SOUSA, F. (2009 b) «Fundamentos conceptuales del resultado global», *Revista de Contabilidad-SAR*, 12(2).
- ZORIO, A. i PASTOR, G. (2012) «Resultado Global: Cambios en la regulación y divulgación por parte de las empresas del IBEX 25», *Academia, Revista Latinoamericana de Administración*, pàg. 49.